

Učebné osnovy

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby iŠkVP	1 hodina týždenne / 33 hod. ročne
Ročník	piaty
Škola	Základná škola s materskou školou, Kamienka 113
Názov ŠkVP	Inovovaný školský vzdelávací program ZŠ s MŠ Kamienka
Kód a názov ŠVP	iŠVP pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami:

hudobné umenie – obsah,

hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ

hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia.

Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Ciele predmetu

Možno ich rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,

- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionálna, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

Vzdelávací štandard

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: • hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, • hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám, • intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,	Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikuláčne cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikuláčne cvičenia, hlasové cvičenia metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov,

rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,	solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia tónové okruhy napr. s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d; a i.; rytmické slabiky (tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-riti-ri; a i.) Inštrumentálne činnosti elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii: a) ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie) b) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk c) vlastnoručne zhotovené nástroje d) Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drierka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro) e) Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta) f) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch) g) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo) držanie nástrojov, tvorba tónu skladby iných autorov vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia: a) inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu b) ostinata, základných harmonických funkcií c) predohra, medzihra, dohra k piesni d) zvukomalebná a scénická hudba jednoduché modely idiofónov, membranofónov,
---	--

• technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, • reprodukovat' a produkovat' hudbu na nástrojoch, • vlastnoručne zhotovit' elementárne nástroje a hrať na nich, • počúvať sústredene a pozorne, • vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, • poznať riziká poškodenia sluchu, • vedome počúvať ticho, • z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže), • rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, • aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, • verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,	chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách Aktívne počúvanie hudby zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia pohybová spontánnosť, uvoľnenosť Hudobno-dramatické činnosti
---	---

• vyjadriť hudbu pohybom, • identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, • pohybovo improvizovať, • syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku • nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity, • koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobnopohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.	Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu
---	--

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiaka je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Bude realizovaná v súlade s Metodickými pokynmi č.22/2011 od 1.5. 2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie .

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, má hlavne motivačný charakter. Pri hodnotení sa uplatňuje voči žiakom primeraná náročnosť pričom sa zohľadňujú ich individuálne osobitosti. Dôležitou súčasťou je utváranie vlastných postojov prostredníctvom rozmanitých činností.

Celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a na konci druhého polroka školského roka a vyjadruje objektívne zhodnotenie úrovne vedomostí, zručností a návykov žiaka v danom vyučovacom predmete.